

Kúria

ítélete

Az ügy száma:	Bt.II.443/2021/4.
A határozat szintje:	törvényességi jogorvoslat
A tanács tagjai:	Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke Dr. Sebe Mária, előadó bíró Dr. Somogyi Gábor, bíró
Az eljárás helye:	Budapest
Az eljárás formája:	tanácsülés
Az ülés napja:	2021. június 29.
Az ügy tárgya:	járművezetés ittas állapotban vétsége
Terhelt:	...
Elsőfok:	Szigetvári Járásbíróság, 2.B.17/2020/8., ítélet, előkészítő ülés, 2020. szeptember 29.
Másodfok:	Pécsi Törvényszék, 2.Bf.238/2020/5., ítélet, tanácsülés, 2021. január 21.
Harmadfok:	-
Az indítvány előterjesztője:	a legfőbb ügyész
Az indítvány iránya:	a törvénysértés megállapítása és megváltoztatás

Rendelkező rész

A Kúria a járművezetés ittas állapotban vétsége miatt ... ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálvá megállapítja, hogy a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.238/2020/5. számú ítéletének a járművezetéstől eltiltás büntetés tartamát megállapító rendelkezése törvénysértő.

Az ítéletet megváltoztatja és a terhelttel szemben kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 4 (négy) évre mérsékli.

A bűncselekmény megnevezése helyesen járművezetés ittas állapotban vétsége.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

[1] I. A Szigetvári Járásbíróság a 2020. szeptember 29. napján, előkészítő ülésen kihirdetett 2.B.17/2020/8. számú ítéletében a terheltet bűnösnek mondta ki ittas állapotban elkövetett járművezetés vétségében [Btk. 236. § (1) bekezdés], és ezért mint többszörös

visszaesőt 10 hónap börtön fokozatú szabadságvesztésre, 1 év közügyektől eltiltásra és 1 év 8 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[2] Az ítélet ellen az ügyész által súlyosításért – hosszabb tartamú szabadságvesztés, közügyektől eltiltás és járművezetéstől eltiltás érdekében – bejelentett fellebbezést elbírálva a Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2021. január 21. napján meghozott 2.Bf.238/2020/5. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a közúti járművezetéstől eltiltás tartamát 5 évre súlyosította. Ezt meghaladóan érdemben helybenhagyta az elsőfokú bíróság határozatát.

[3] A bíróság jogerős ítéletében megállapított tényállás szerint a járművezetéstől eltiltás hatálya alatt álló terhelt 2019. augusztus 27. napján 19 óra 20 perckor alkoholfogyasztást követően, ittas állapotban vezette a Renault Megane típusú személygépkocsit, amelyben három utas is tartózkodott.

[4] A cselekmény idején a terhelt vérének etilalkohol koncentrációja 1,22 g/l (ezrelék) volt.

[5] A terhelt magatartásával megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 4. § (1) bekezdés a) és c) pontjában írt rendelkezéseket, miszerint járművet az vezethet, aki a jármű vezetésére jogszabályban meghatározott, érvényes engedéllyel rendelkezik, és a jármű vezetésétől eltiltva nincs és a vezetési képességre hátrányosan ható szer befolyása alatt nem áll, a szervezetében nincs szeszital fogyasztásából származó alkohol.

[6] **II.** A Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2.Bf.238/2020/5. számú ítélete ellen a legfőbb ügyész BF.324/2021/2. szám alatt jelentett be jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében, a Be. 667. § (1) bekezdése alapján.

[7] Indokai szerint az ügyben 2020. szeptember 29. napján tartott előkészítő ülésen az ügyész a Be. 502. § (1) bekezdése alapján indítványt tett a büntetés nemére és tartamára arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismerné. Az ügyészi indítvány 1 év 6 hónap szabadságvesztés, 2 év közügyektől eltiltás és 4 év közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására irányult.

[8] A Be. 565. § – 2021. január 1. napjától hatályos – (2) bekezdése alapján, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. Ekként törvényt sértett a törvényszék, amikor az előkészítő ülésen tett ügyészi indítványban foglaltnál hosszabb tartamban állapította meg a járművezetéstől eltiltás büntetés tartamát. A törvénysértő jogerős határozat más jogorvoslattal nem támadható. Az ügyészség által az előkészítő ülésen indítványozottnál súlyosabb büntetés kiszabása nem tekinthető a súlyosítási tilalom megsértésének, így nem minősül a Be. 649. § (2) bekezdésében szereplő eljárási szabálysértésnek, ezért felülvizsgálati eljárás alapja sem lehet. Az ügyész továbbra is iránymutatónak tartotta a Kúria Bt.I.515/2020/5. számú ítéletében írtakat a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom értelmezését illetően.

[9] Mindezekre tekintettel a legfőbb ügyész indítványozta, hogy a Kúria a törvénysértést állapítsa meg, a Pécsi Törvényszék 2.Bf.238/2020/5. számú ítéletét változtassa meg és a terhelttel szemben kiszabott közúti járművezetéstől eltiltás tartamát négy évre enyhítse.

[10] A Be. 668. § (1) bekezdése szerint a Kúria a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot – ha elutasításának nincs helye – nyilvános ülésen bírálja el.

[11] A veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és a járványügyi készültségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 212. § (3) bekezdése értelmében a Kúria tanácsa

a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslatot, ha azt a tanács elnöke szükségesnek tartja nyilvános ülésen, egyébként tanácsülésen bírálja el. Ha a jogorvoslatot tanácsülésen bírálja el, biztosítani kell, hogy az érintettek indítványa, észrevétele megismerhető legyen, azzal összefüggésben az érintettek észrevételt terjeszthessenek elő [2020. évi LVIII. törvény 212. § (4) bekezdés].

[12] A bejelentett rendkívüli jogorvoslat alapján a Kúria indokoltnak tartotta ezen eljárási forma alkalmazását. A fenti tájékoztatással kézbesített jogorvoslati indítványra a terhelt és kirendelt védője észrevételt nem tett.

[13] **III.** A legfőbb ügyész törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslati indítványa alapos.

[14] A Kúria a Be. 666. § (1) bekezdésére figyelemmel a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálja a Be. 649. § (2) bekezdésében írt eljárási szabályok megtartását.

[15] A Szigetvári Járásbíróság a 2.B.17/2020/8. számú ítéletét a 2020. szeptember 29. napján tartott előkészítő ülésen hozta meg. A fogvatartásban lévő, elkülönített helyszínen tartózkodó terhelt az előkészítő ülésen telekommunikációs eszköz használatával vett részt. Az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására a vád ismertetését nem kérték, az ügyész megjelölte a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit és indítványt tett a büntetés mértékére, illetve tartamára is arra az esetre, ha a terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. A terhelt a bűnösségét beismerte és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, majd a személyi és családi körülményeire vonatkozóan válaszolt a bíróság által feltett kérdésekre. Ezt követően a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése szerint elfogadta a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát (2.B.17/2020/8-I. számú végzés).

[16] Ha a bíróság az előkészítő ülésen a terhelt beismerését végzéssel elfogadja és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja [Be. 504. § (4)-(6) bekezdés].

[17] A Be. 565. § – 2021. január 1. napjától hatályos – (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E törvényhely alapeljárás során hatályos szövege a hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés fogalmát tartalmazta. A törvény szövegének ezen módosítása azonban nem érintette e rendelkezés [Be. 565. § (2) bekezdés] változatlan lényegét, mely szerint a bíróság számára az alkalmazható szankció korlátja a vádirat, illetve az előterjesztett indítvány tartalma.

[18] Mindezek alapján a következőkre mutat rá a Kúria.

[19] Eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye [Be. 648. § b) pont], a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben. E törvényhely d) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[20] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket tartalmazza, azonban ezek között nem szerepel az előkészítő ülésen elfogadott beismerő vallomás alapján meghozott ítéletben, a vádiratban, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványban megjelölt szankciónál akár súlyosabb, akár hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés alkalmazása.

[21] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A súlyosabb büntetés, illetve intézkedés fogalma kétségtelen a

súlyosítási tilalom (Be. 595. §) rendelkezéseihez kapcsolódó. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatályos szövegezés szerinti súlyosabb jogkövetkezmény Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalma azonosítható lenne a súlyosítási tilalommal. Ugyanis a bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen történő elfogadása esetén – valójában változatlan tartalommal – irányadó a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom, melynek lényege az, hogy ebben az esetben a terhelt terhére beterjesztett ügyészi fellebbezés által megnyílt súlyosítás korlátját kifejezetten a vonatkozó eljárási szabályok szerint előterjesztett konkrét ügyészi indítvány (vádírat) képezi. Ekként a súlyosítási tilalom nyilvánvalóan nem azonosítható – eddig sem volt azonosítható – a hátrányosabb, illetve a hatályos szabályozás szerint a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalmával.

[22] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése és a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terhelten hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen (Be. 595. §).

[23] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat azonban a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb, illetve hátrányosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénytől határozat orvoslására nem vehető igénybe.

[24] A fentiek tükrében a legfőbb ügyész által nevesített eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség (BH 2020.64.III.).

[25] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a Szigetvári Járási Ügyészség a 2020. március 6. napján kelt B.428/2019/7. számú vádiratában szabadságvesztés büntetés, valamint közügyektől eltiltás és határozott időre járművezetéstől eltiltás kiszabását indítványozta. A 2020. szeptember 29. napján tartott előkészítő ülésen eljáró ügyész a terhelt beismerése esetén alkalmazandó szankció vonatkozásában a terhelten szemben 1 év 6 hónap börtön fokozatban végrehajtandó szabadságvesztés, 2 év közügyektől eltiltás és 4 év közúti járművezetéstől eltiltás kiszabására tett indítványt (2.B.17/2020/8. számú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).

[26] A Szigetvári Járásbíróság a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta és a 2.B.17/2020/8. számú ítéletét a 2020. szeptember 29. napján tartott előkészítő ülésen hozta meg.

[27] A járásbíróság a terhelten többszörös visszaesőként 10 hónap, börtön fokozatú szabadságvesztésre, 1 év közügyektől eltiltásra és 1 év 8 hónap közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte.

[28] Az ügyész által a vádlott terhére bejelentett fellebbezés folytán a másodfokú bíróságnak volt lehetősége az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés, illetve járművezetéstől eltiltás büntetések, valamint a közügyektől eltiltás mellékbüntetés súlyosítására.

[29] A Pécsi Törvényszék mint másodfokú bíróság azonban a fellebbezés elbírálása során az előkészítő ülésen tett ügyészi indítvány szerinti 4 évhez képest 5 év közúti járművezetéstől eltiltásra ítélte a terhelten. Ezzel túllépte a joghátrány mértékére tett konkrét ügyészi indítványt, és megsértette a súlyosabb, illetve hátrányosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelten szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb, illetve hátrányosabb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Ez kizárólag a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében orvosolható.

[30] A Kúria egyetértett a legfőbb ügyész álláspontjával. Ekként a Be. 565. § (2) bekezdésében foglalt tilalom alól nincs kivétel a terhelt terhére bejelentett fellebbezés esetén sem. Következésképpen nem a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tétel felső határa, illetve az Általános Részben meghatározott a büntetés mértékére vonatkozó rendelkezésekből következő felső határ az irányadó a vádlott terhére bejelentett fellebbezés által megnyitott súlyosítás esetén, hanem az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány.

[31] Az ügyben hozott jogerős másodfokú ítélet tehát az előkészítő ülésen a bűncselekményt beismerő terhelttel szemben az ügyészi indítványban foglaltnál súlyosabb (hátrányosabb) járművezetéstől eltiltást kiszabó részében törvénysértő.

[32] Az alapeljárás során hatályos Be. 565. § (2) bekezdése akként rendelkezett, hogy amennyiben a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki hátrányosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat hátrányosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz.

[33] A kifejtettek alapján a Kúria a Be. 669. § (1) bekezdés első fordulatának megfelelően, a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát alaposnak tartva megállapította, hogy a megtámadott határozat a terhelttel szemben kiszabott járművezetéstől eltiltás tartama tekintetében törvénysértő.

[34] A törvénysértést a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdése szerint akként orvosolta, hogy a másodfokú ítélet megváltoztatásával enyhébb – az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett konkrét ügyészi indítvány kereteit meg nem haladó – 4 év járművezetéstől eltiltás büntetést szabott ki. Egyben a bűncselekmény megnevezését (a 61/2008. BK vélemény 1. pontja szerint) helyesbítette.

[35] A törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat elbírálása során meghozott ítélet ellen a Be. 6. § (4) bekezdése szerint nincs helye fellebbezésnek. Az ítélet felülvizsgálatát a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont harmadik fordulata zárja ki.

Budapest, 2021. június 29.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Sebe Mária s.k. előadó bíró, Dr. Somogyi Gábor s.k. bíró